

REIS CATÒLICS

Segle XV

LA MONARQUIA DELS REIS CATÒLICS

ELS REIS CATÒLICS

LA UNIÓ MATRIMONIAL

- El 1469 es van unir en matrimoni el príncep **Ferran**, rei d'Aragó, i la princesa **Isabel**, de Castella. Aquell mateix any Isabel es va imposar com a reina de Castella després d'una guerra civil (amb la seva neboda Joana “la Beltraneja”).
- Cada regne va mantenir les seves fronteres, la moneda, el sistema fiscal, les lleis i les institucions.
- Els unia una mateixa corona.

L'EXPANSIÓ TERRITORIAL

- Els Reis Catòlics pretenien unir tots els territoris peninsulars
- Després d'una guerra que es va perllongar durant deu anys van conquerir el regne nassarita de Granada (1492).
- El regne de Navarra, que s'havia aliat amb França, va ser envaït per un exèrcit castellà.
- Els Reis Catòlics van desenvolupar una política d'enllaços matrimonials amb Portugal, amb el rei Felip II el regne de Portugal es va incorporar a la Monarquia Hispànica.

TERRITORI REIS CATÒLICS

EXTENSIÓN GEOGRÁFICA APROXIMADA DE LOS REINOS MEDIEVALES EN EL ACTUAL TERRITORIO ESPAÑOL

ARMAS DE LOS ANTIGUOS REINOS DE ESPAÑA

CASTILLA

LEÓN

ARAGÓN

NAVARRA

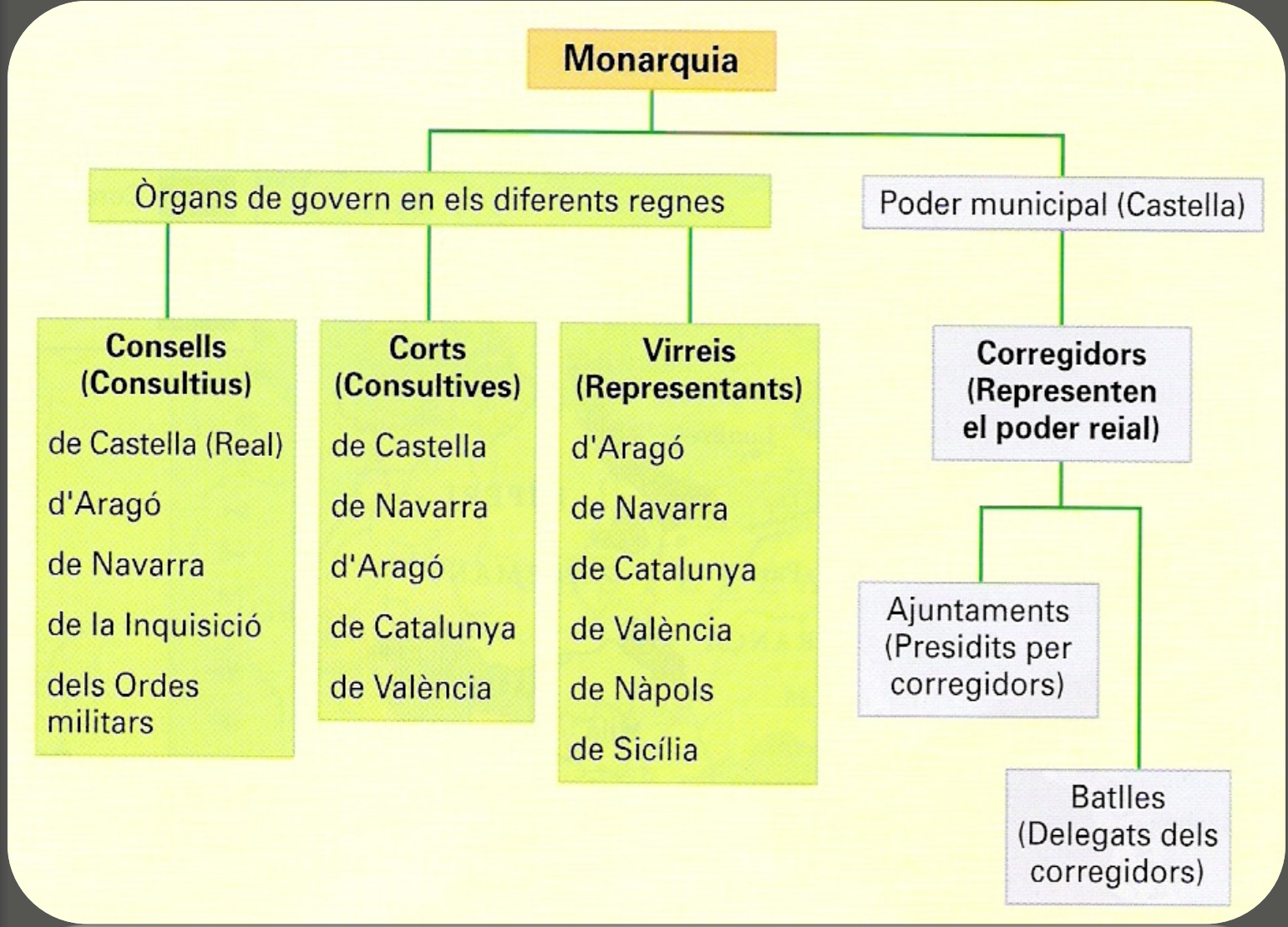

GRANADA

LA MONARQUIA A CASTELLA

- Hi apareix la figura del virrei
- Quan Isabel va pujar al tron, al regne hi havia una situació d'anarquia. Al camp hi havia bandits. Per això es va crear la Santa Hermandad, encarregada de perseguir criminals.
- La influència dels nobles com a assessors reials va disminuir amb la creació de consells, escollits i pagats pel rei.
- També es va crear un exèrcit professional i permanent, controlat per la monarquia.
- Els monarques van crear l'Audiència Reial.
- Es va crear la Comptadoria Reial d'Hisenda, per reforçar els impostos

corregidors)
(Delegats dels
batlles

LA UNIFORMITAT RELIGIOSA

- La uniformitat religiosa dels regnes es va convertir en un objectiu prioritari.
- Primer es va instar els **jueus** a convertir-se, i els qui no ho van fer van ser perseguits. Finalment, van ser expulsats (1492).
- Es va garantir als **musulmans** que podrien mantenir la seva religió. Però el **cardenal Cisneros** va posar fi a la tolerància i va impulsar els bateigs obligatoris. Finalment tots els musulmans van ser obligats a convertir-se al cristianisme o a exiliar-se.
- Per controlar van instituir una altra vegada el **Tribunal de la Inquisició**

UNA ECONOMIA RAMADERA

- Les ovelles de raça merina produïen una llana d'una finor, d'una resistència i d'un llustre molt superiors.
- L'economia castellana va ser orientada cap a la ramaderia ovina. La llana castellana va continuar sent el producte d'exportació principal.
- Els grans ramats d'ovelles necessitaven àmplies extensions de terra com a pastura, fet que anava en detriment de la producció agrícola. La monarquia va protegir els interessos ramaders i es van promulgar lleis (La Mesta).
- L'economia castellana va rebre l'impuls més gran a partir de la colonització d'Amèrica, 'increment de les **relacions comercials** van estimular la prosperitat econòmica.

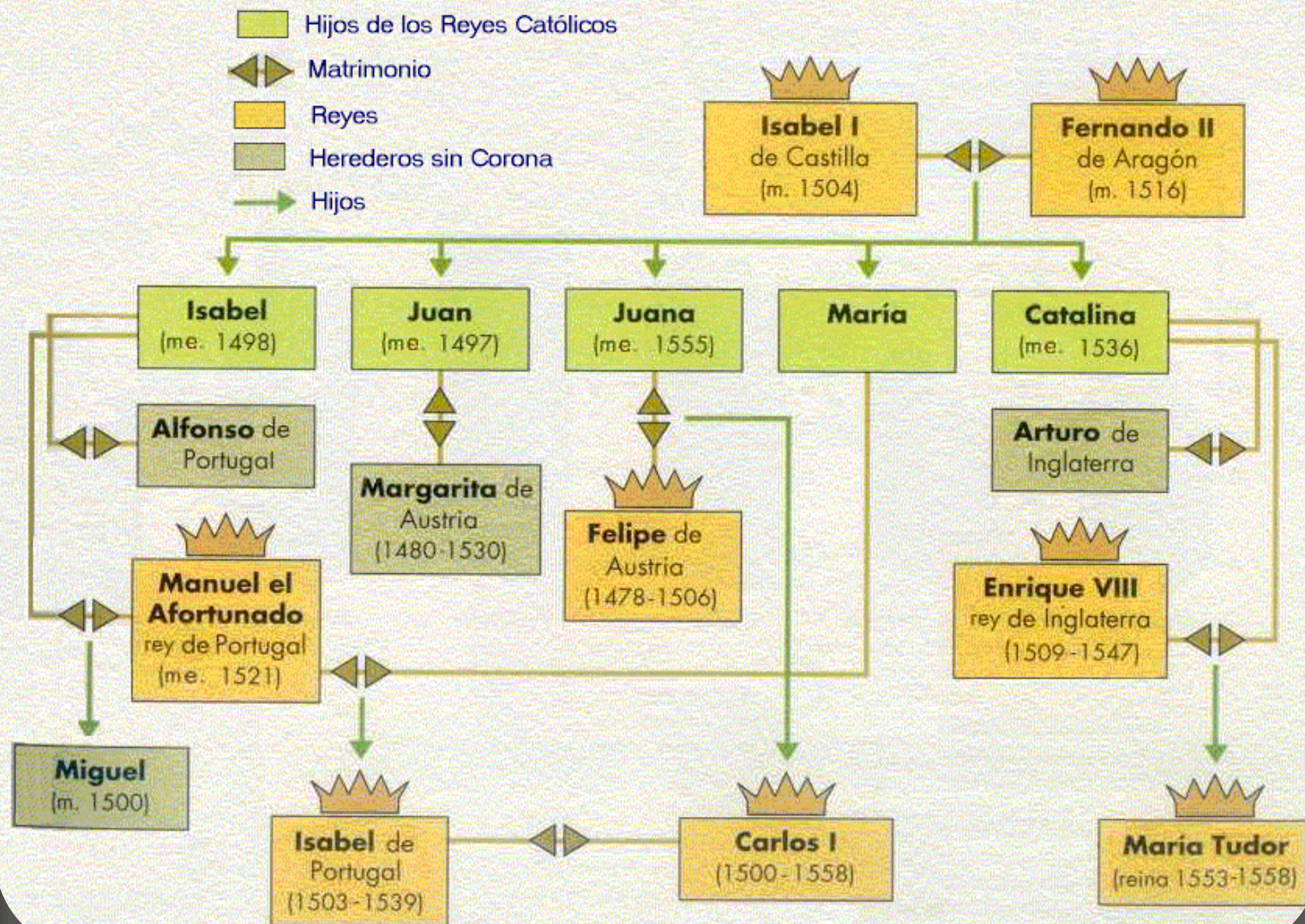
ELS GRUPS SOCIALS

- La **noblesa** i el **clero** constituïen les classes privilegiades
- La noblesa va poder augmentar el poder econòmic gràcies a la **primogenitura**.
- Una bona part de la població eren **pagesos** sense terres sotmesos a unes condicions de vida precàries.
- Al nord de Castella hi havia petits i mitjans pagesos; Andalusia pagesos sense terres i a Catalunya pagesos amb un domini real sobre la terra a canvi de pagar (alouers) .
- S'hi va desenvolupar una **burguesia** dedicada a activitats comercials i artesanes.

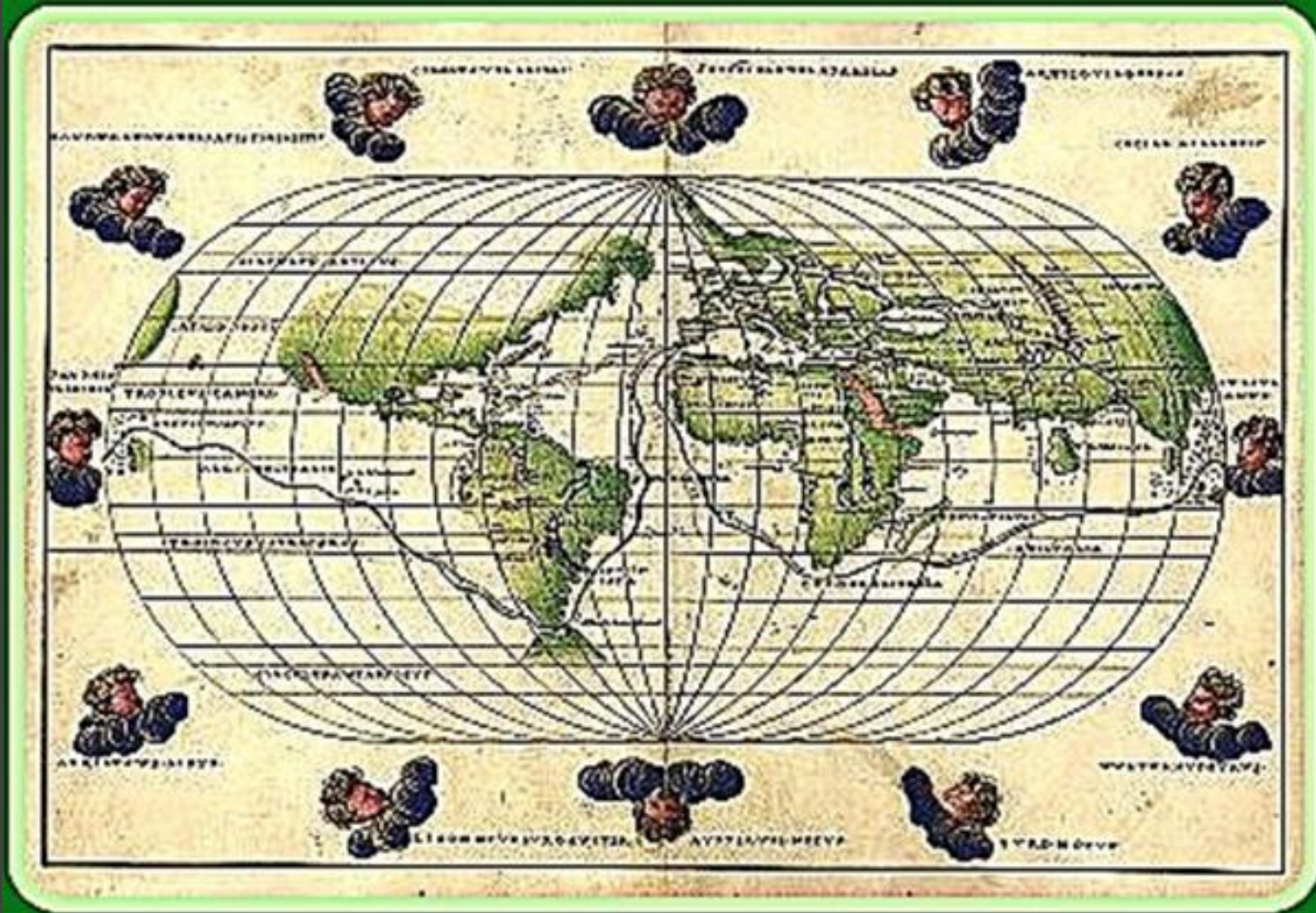

REYES CATÓLICOS - POLÍTICA MATRIMONIAL

La Política Exterior de los Reyes Católicos incluía un proyecto de alianzas selladas por los matrimonios de sus hijos.

Els grans descobriments

Introducció

Finals del segle XV

- Progressos en la construcció de vaixells i tècniques de navegació

- Permeten el descobriment de noves rutes marítimes.

En un període de temps breu, s'arribà al continent americà i es donà la primera volta al món.

- Els grans descobriments geogràfics, realitzats fonamentalment per portuguesos i castellans, van obrir noves rutes comercials i van reactivar els intercanvis.

- L'arribada a Amèrica de Cristòfor Colom va ampliar els horitzons geogràfics coneguts.

- I més endavant (1519-1522) Juan Sebastian Elcano i després de la mort de Fernando Magalhaes va completar la primera circumnavegació del planeta.

Objectius

- A l'Edat Mitjana, el comerç europeu amb Orient es realitzava a través de la ruta de la seda que recorria el Mediterrani, arribava a Constantinoble i travessava Àsia central. El 1459, els turcs van conquerir Constantinoble i obstaculitzaren les vies tradicionals de comerç amb Orient.
- Per això es va fer necessari trobar noves vies marítimes.
- A partir del segle XV, es van desenvolupar una sèrie d'expedicions marítimes que obriren noves rutes comercials, van arribar a nous continents i van ampliar el món fins aleshores conegut.

Expedicions portugueses

- **Els navegants portuguesos van ser els primers a aventurar-se cap al sud per l'Atlàntic, obrint noves rutes:**
- **a) La ruta africana, cap a les illes Madeira (1418) i les Açores (1431), també van costejar la costa africana cap al sud i arribaren al golf de Guinea (1460) on van establir colònies comercials.**
- **b) La ruta de l'Índia es va completar amb l'expedició de Vasco da Gama fins la costa de l'Índia (1498), obrint el camí cap a les illes de les Espècies.**

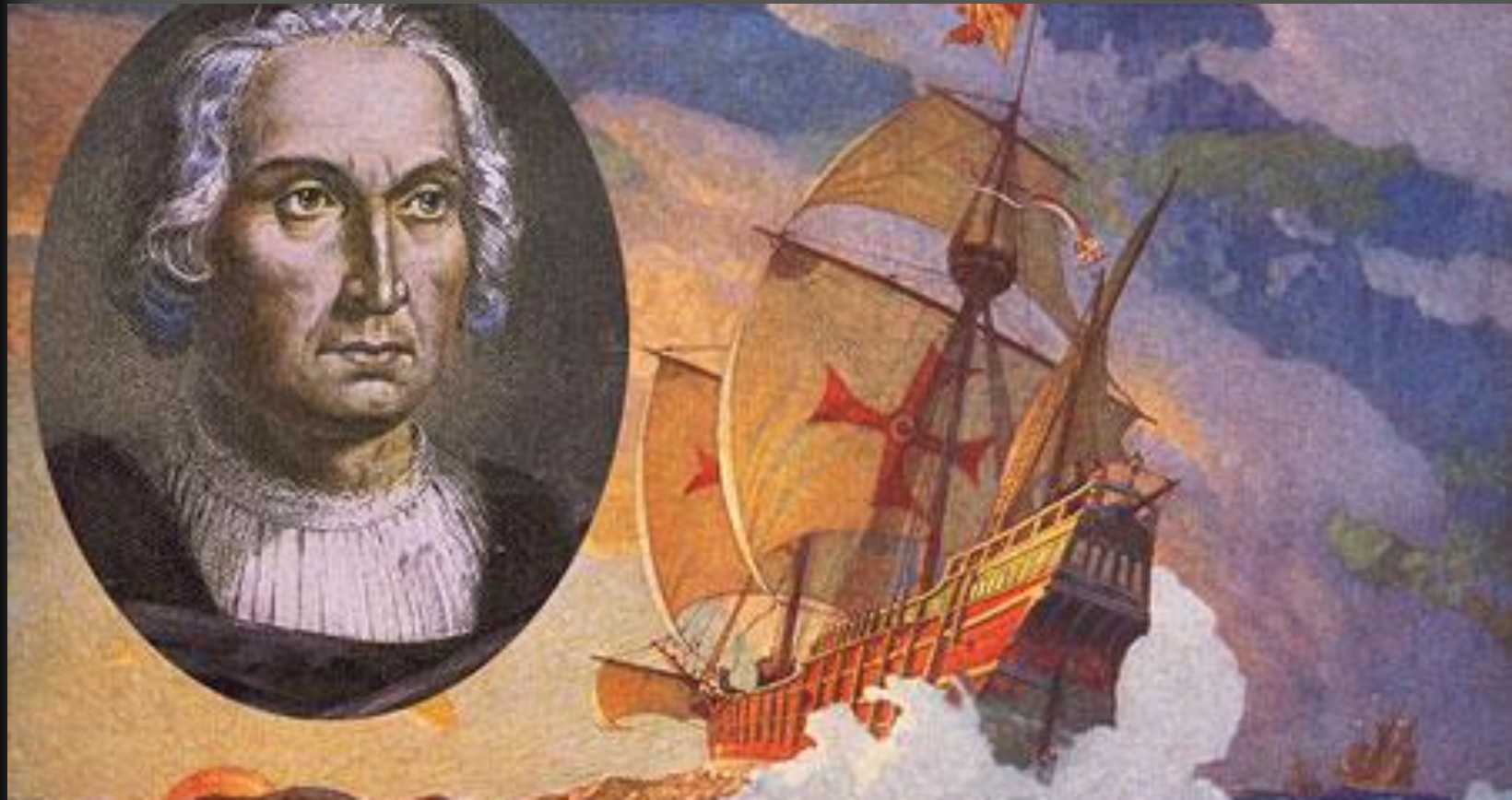

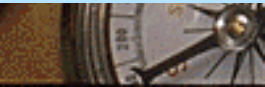
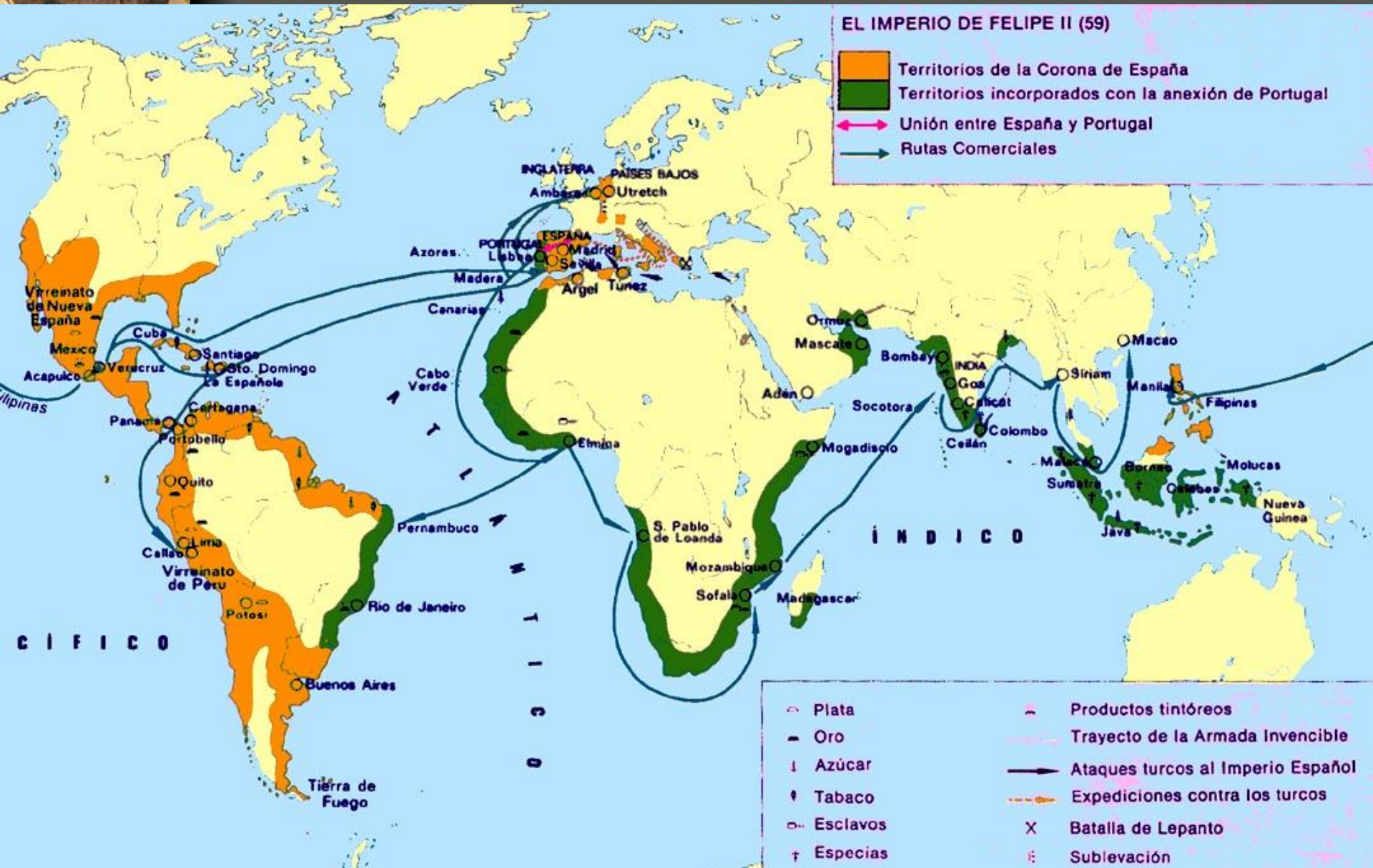

Castella troba un nou continent

- El projecte de Colom.
- Cristòfor Colom, un mariner d'origen incert (en aquell temps, “genovès” era sinònim d'estranger o no castellà), volia arribar a Àsia navegant cap a l'oest, a través de l'Atlàntic, sense haver de costejar Àfrica.
- Va presentar el seu projecte als Reis Catòlics, els quals el van autoritzar firmant les Capitulacions de Santa Fe (1492).

Cristòfor Colom

Els 4 viatges

La primera expedició va eixir del port de Palos a l'agost de 1492, iniciant la travessia de l'Atlàntic i veient terra, que Colom pensava que era Cipango (Índia), el 12 d'octubre de 1492 quan van descobrir al nou continent la petita illa de Guanahaní, a les Bahames, que van anomenar San Salvador. Més tard van explorar Cuba i Haití i a principis de 1493 van tornar a Espanya.

La segona expedició va sortir el 1493 i es van establir a l'illa anomenada per Colom Hispaniola, on van establir factories comercials.

Al tercer viatge (1498), Colom va arribar a l'illa de Trinitat i al quart (1502) van recórrer les costes d'Amèrica Central.

Repartiment de territoris

- - Els Reis Catòlics van demanar al Papa Borja, Alexandre VI, la sobirania de les terres descobertes per Colom per explorar-les i evangelitzar-les, ja que Portugal també aspirava al control dels mars i les terres explorades pels seus mariners.
- Per evitar conflictes, el Papa va idear la firma del Tractat de Tordesillas (1494) tot establint una línia imaginària a 370 llegües a l'oest de les illes del Cap Verd que repartia les futures terres a colonitzar: les situades a l'oest del meridià serien per a Castella, i les de l'est, per a Portugal.

Els pobles precolombins

- Abans de l'arribada de Colom al continent americà, els pobles que l'habitaven havien desenvolupat civilitzacions pròsperes (cultures precolombines) i grans imperis, com ara els asteques, els maies i els inques que feien servir la pedra com a material bàsic.
- Com Colom i els seus homes es pensaven que havien arribat a l'Índia, van anomenar les Índies al territori i indis als seus habitants.

Les civilitzacions precolombines.

- Els maies es van estendre a l'Amèrica Central pel sud del Yucatán (segles V i XV), eren agricultors, vivien del cultiu del panís, s'organitzaven en ciutats - estat independents entre sí i van desenvolupar grans coneixements d'astronomia i matemàtiques.**
- Els asteques van ser un poble guerrer amb un gran imperi ubicat a l'actual estat de Mèxic, on l'agricultura i el comerç eren la base econòmica més importants.**
- Els inques vivien a l'Amèrica del Sud on van crear el seu propi imperi amb centre a la regió de Cuzco.**

Conquesta i organització de l'imperi americà

Les grans expedicions

- El 1518 una expedició dirigida per Hernán Cortés va desembarcar a Mèxic i va fundar Veracruz.
- El 1531, Francisco Pizarro va dirigir la conquesta de l'imperi inca (actual Perú, Equador i part de Bolívia).
- A la mateixa època, Núñez Cabeza de Vaca va explorar Florida, Texas i Califòrnia, Almagro i Pedro de Valdivia van conquerir Xile.

- **Altres conquestes importants es realitzaren més al sud on es va fundar Buenos Aires i també al continent asiàtic, en temps de Felip II, que va donar nom a les illes Filipines.**

L'organització dels territoris conquistats

- Els territoris conquistats van ser incorporats a la Corona de Castella, que va controlar la seva colonització i va monopolitzar l'arribada de vaixells als ports Sevilla i més endavant a Cadis, mentre els ports de la Corona d'Aragó van tenir vetat el comerç amb Amèrica fins a finals del segle XVIII.
- És per això que a Amèrica, a més de la religió, també es va portar la llengua, la cultura i les lleis de Castella.
- Es van fundar dos virregnats (amb un virrei a cadascun): Nova Espanya i el Perú, que comptaven amb diverses províncies regides per governadors, mentre s'anaven instaurar els municipis amb ajuntaments per governar les ciutats i les audiències per a les qüestions legals i de justícia.

La colonització d'Amèrica

L'exploració dels recursos

- Els territoris americans van representar una font d'ingressos importants per a Castella.
- Una vegada es van establir, els colonitzadors buscaren fonts de recursos estables tot exigint a la Corona la concessió de terres i mines.
- Les terres es van repartir entre els colonitzadors per treballar-les amb el sistema d'encomienda.
- Mentre a les mines, el ràpid descobriment d'or i plata va portar a l'establiment del treball indígena obligatori o mita.

El comerç americà

- **El monopoli del comerç americà es va concedir al port de Sevilla, des del qual salpaven i al qual arribaven tots els vaixells. El 1503 es va crear la Casa de Contractació de Sevilla, per controlar tot el tràfic comercial amb el nou continent.**

La societat colonial

- El poder polític i econòmic era a mans dels castellans que arribaven des de la Península per a exercir-hi tot tipus de càrrecs, encara que la majoria de la població estava formada per amerindis, d'ètnies molt diferents: criolls (fills dels colonitzadors, és a dir, blancs de pare i mare peninsular que a finals del segle XVI ja eren molt nombrosos), indis (indígenes americans), mestissos (fills de peninsular i índia), negres (d'Àfrica que els portaren per treballar com a esclaus), mulats (fills de peninsular i negra), zambo (fill de negre i índia).

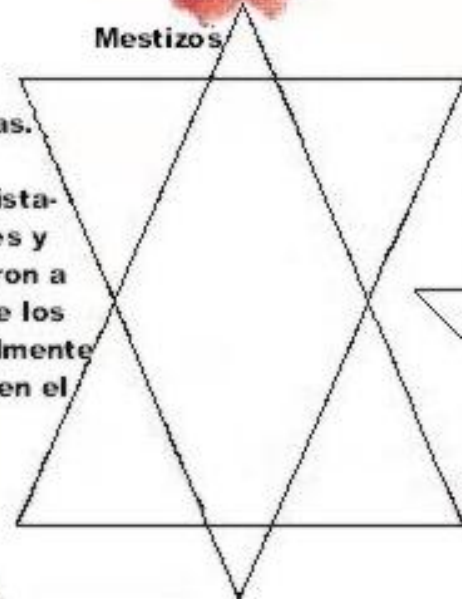
Blancos, 10.000 personas. Provenian de Europa; se trataba de los conquistadores, sus descendientes y los españoles que llegaron a América con el correr de los siglos, enviados generalmente para ejercer funciones en el gobierno.

Mestizos

Indios, eran los habitantes originales de América. Habia 100.000 sometidos y 500.000 libres.

Mulatos

Negros, traídos de África como esclavos.

Zambos

